

ВІЧІ Герой Радянського Союзу, Маршал Радянського Союзу І. Х. Баграмян, який у 1941 році в начальником оперативного відділу 5-ї армії, про який бій свого однокашника по Військовій академії Фрунзе розповів в кількох сторінках у книжечку мемуарів «Так починається війна».

Як розгортався той бій, 124-а дивізія, опинившись в оточенні, давала рішучий відсіч наскокам фашистських підрозділів. Пронаших бійців ворог кинув артилерію і піхоту. Не була авіація. Коло міста Берестечка дивізія вступила в бій з танками. Стер. Особливо це давалося просування в районі Козина. Тут гітлерівці зосередили велике число танків. Генерал Пилип Григорович Сушій зважився на сміливий маневр: оточити й знищити танки. Він розділив дивізію на дві частини. — щоб оточити Козин з півночі й з півдня і взяти ворога в клі-

В «похоронці» рідним наше командування сповіщало, що Сушій «пал смертю храбрых, верный до конца Советской Родине...». Тіло його не було знайдене, тому що цей бій проходив уночі з 4 на 5 липня 1941 р. і дивізія під натиском танків змушена була йти лісами.

ша Кінна визволила Таганрог, Пилип Сушій зі зброєю в руках влився в її ряди. Спочатку був рядовим, а потім, після політичних курсів, став комісаром полку. Тоді і вступив до лав Комуністичної партії.

Після громадянської війни його залишають у Червоній Армії, і він закінчує Військову академію імені

ки оточили і обійшли. В с. Милятині недалеко від кордону — обеліск. На ньому портрети генерала П. Г. Сушого та комісара Г. У. Жилиякова і підпис: «Тут з 22 по 29 червня 1941 р. хоробро стояли на смерть воїни 124-ї дивізії, захищаючи Вітчизну». Тут Сушій зібрав нараду командирів дивізії, на якій вирішили пробиватися з боями через танкові засони до своїх — до Луцька. Йшли з боями. Кидалися бійці з гранатами під гусениці ворожих танків. З одного оточення потрапляли в інше. До Луцька не змогли дістатися через колони фашистських танків. У кінофільмі «Битва за Москву» є епізод про те, як танкова бригада Попеля намагалася через Берестечко пробитися їм на допомогу, але була стримана переважними силами ворога. Пізніше танкісти з'єдналися в одну військову частину, яку ворог називав «дикою дивізією».

Характерно, що суцеська дивізія перейшла в наступ під Сталінградом проти тієї ж танкової армії Клейста, яка її оточила на кордоні, але сили тепер змінилися. Дивізія гнала ворога, визволяла Варшаву і Прагу, брала Берлін. Стала гвардійською. По всьому бойовому шляху дивізії є її музеї. І скрізь на видному місці — портрети першого командира П. Г. Сушого.

В Горохівській середній школі № 1 імені І. Я. Франка, що на Волині, є піонерський загін імені командира Сушого. В с. Черком, на місці, де колись були палатки 124-ї, виросла білокам'яна вулиця імені Генерала Сушого. Думаю, було б добре, якби його пам'яті присвятили стелу і в Козинській СШ Червоноармійського району.

М. ГЕРАСИМЕНКО,
завідуюча шкільним музеєм колишньої 124-ї стрілецької дивізії.

м. Горохів на Волині.

Пам'ять священна

ГЕНЕРАЛ П. Г. СУЩИЙ

Він був командиром 124 стрілецької дивізії, яка першою прийняла удар танкової армії генерала Клейста в грізному 1941 році. П. Г. Сушій загинув біля Козина, коли дивізія проривалася з оточення.

Що нам відомо про нього, генерала Сушого?

Народився у багатодітній робітничій сім'ї в напіврозваленої мазанці на окраїні міста Таганрога в 1896 році. Маленьким Пилипа не полишало почуття голоду, бо жила сім'я дуже бідно.

Лише два роки випало хлопчикові навчатися в школі, та писати, читати й рахувати вмів добре. Згодом, коли в 17 літ сам став докером, читав робітникам листівки.

Прийшов Великий Жовтень... Дон, як відомо, став оплотом контрреволюції. Нелегко було робітничим загонам розгромити офіцерські полки Каледіна. Молодому робітникові Сушому тоді було доручено обороняти склади з зерном.

Радянська влада протрималася лише 3 місяці. Місто захопили німецькі загарбники. П. Г. Сушій налагодив роботу підпільної групи на заводі, що виробляв кулі і снаряди.

Коли в січні 1920 р. Пер-

Фрунзе. І. Х. Баграмян говорив з ним, про що й згадував пізніше у своїй книзі.

У вересні 1939 року Пилипа Григоровича було призначено командиром 124-ї дивізії, яку в квітні наше Верховне командування перебазувало ближче до західних кордонів у зв'язку з загрозою війни. Дивізія розмістилася в лісах від Горохова до Сокаля. Штаб був у міському парку в Горохові. В будиночку в парку жила і сім'я Сушого.

Недавно в Горохів приїжджала дочка генерала — Мариса Пилипівна. Вона розповідала, як, піднятий пістолетом по тривозі, генерал удосвіта взяв невеликий чемоданчик з особистими речами і пішов назавжди. Пішов у безсмертя.

Ветерани розповідають, як у бою недалеко від кордону генерал особисто водив в атаку бійців. Зв'язок зі штабом армії було втрачено. Дивізію ворожі тан-

Першою обійшла Козин — Новикова, — пише С. Баграмян. — Вона рішуче атакувала противника. Але підрозділи майора відстали і не змогли часом підтримати сусіда. Противник зосередив танки Новикова і його бійців вогонь усієї артилерії. Почув командир дивізії капітан Бобров: висунув батарею вперед, з хоробро розгорнув її і вдарив своїм наведенням. Фашистські артилеристи послабили вогонь... Уже до окраїни Козина було рукою чопано. І в цей час у тилку Новикова вдарили фашистські танки. Довелося відступити. Артилеристи не могли вивести з ладу танки, уже не потрібні їм гармати. Підтягнув нарешті полк майор Карчихія. Завдав кілька разів бійці кидати в багнеті. В останній момент смертю хоробрих полк Карчихія. Загинув генерал Сушій. Але дивізія проривалася».